

HEGYVIDÉKI HULLADÉK KISOKOS

**A hulladék keletkezésének
megelőzéséről és a szelektálásról**

A KIADVÁNY CÉLJA

A kiadvány elsődleges célja a lakoságnál keletkező kommunális hulladék mennyiségének csökkentése, valamint a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos hasznos információk átadása. Ezen felül a gyakorlatban is könnyen alkalmazható tippeket igyekszünk adni a Hegyvidéken élők számára.

A kiadvány a Földművelésügyi Minisztérium által támogatott „Szelektálj kreatívan!” című projekt keretében jött létre.

A HULLADÉKRÓL

„Minden szemét hulladék, de nem minden hulladék szemét”.

Az ún. ideális hulladékpiramis egyszerű, jól áttekinthető ábraként szemlélteti, hogy a fenntartható fejlődés és környezetünk megóvása szempontjából milyen fontossági sorrendet kellene követnünk a hulladékok keletkezését és kezelését érintően.

HOGYAN ELŐZZÜK MEG A HULLADÉK KELETKEZÉSÉT?

Az első és legfontosabb cél az, hogy otthonunkban és munkahelyünkön minél kevesebb hulladék keletkezzen, minél kevesebb hulladékot „termeljünk”.

A környezetkímélő hulladékkezelés a tudatos fogyasztásnál kezdődik.

- **Ne vásároljunk feleslegesen túlcsomagolt, előrecsomagolt termékeket, válasszuk inkább a praktikus, egyszerű és újrahasznosítható csomagolásokat.**
- **Az egyszer használatos műanyag szatyor helyett használjunk inkább többször használható vászontáskát vagy kosarat!**
- **Használjunk tízórais dobozt és textilszalvétát!**
- **Ahol lehetséges, válasszuk a visszaváltható, betétdíjas csomagolást!**
- **Ha a vásárlásnál a hosszú életű, tartós, többször használatos, illetve javítható tárgyakat, berendezéseket részesítjük előnyben, akkor ritkábban kell azokat kidobni, kicserélni!**
- **Ha valami elromlik, először próbáljuk megjavíttatni, mielőtt kidobjuk!**
- **Ne fogadjunk el számunkra haszontalan reklámújságokat, szórólapokat!**

ÚJRAHASZNÁLAT

Újrahasználatról beszélünk, amikor egy terméket eredeti formájában, átalakítás nélkül használunk újra ahelyett, hogy kidobnánk. Az újrahasználat is hozzájárulhatunk a hulladék keletkezésének megelőzéshez.

- A kinnőtt vagy már nem hordott ruhákat ajándékozzuk el ismerősöknek, adjuk tovább jótékonyági szervezeteknek, vagy helyezzük el ruhagyűjtő konténerekbe!
- A vissza nem váltható üvegeket, befőttesüvegeket használhatjuk tárolóedényként.
- Régi bútorainkat, ha már nem kellene, ne dobjuk ki, mert szétszereléssel még felhasználható alkatrészeket menthetünk meg, vagy kisebb átalakításokkal a bútor funkcióját változtathatjuk meg.

Ruhagyűjtő konténerek a XII. kerületben

- MOM Kulturális Központ udvara (Csörsz utca 18.)
- Maros utca 30/b számmal szemben
- Bűrök utca 77-87. telephelyen
- Tamási Áron utca 68. sz. alatti parkolóban

ÚJRAHASZNOSÍTÁS

Az újrahasznosítás a hulladék anyagában történő hasznosítása, vagyis a hulladékból, mint másodlagos nyersanyagból új terméket állítunk elő. Újrahasznosítani viszont csak azokat a hulladékokat lehet, amelyeket anyagfajtként szétválogatva, szelektíven (elkülönítetten) gyűjtve, a megfelelő helyre juttatunk el. A szelektíven begyűjtött hulladékok újrafeldolgozásával jelentős mennyiségű elsődleges nyersanyagot takaríthatunk meg, ami a környezet szempontjából nagyon is kedvező.

AZ ÚJRAHASZNOSÍTÁS SORÁN ELŐÁLLÍTHATÓ ELEMELK

MŰANYAG	műanyag palack, kerti szék, virágláda, vödör, lavór, fekvőrendőr, síttes zsák, műanyag padló, szemétszák, ruhafogas, strandlabda, esőkabát, ékszer, stb.
FÉM	alumíniumtömb, autóalkatrészek, ventilátorlapát, kerék-páralkatrészek, stb.
PAPÍR	hulladékkarton, konyhai papír törülköző, irodai papírok, borítékok, kartonbútor, stb.
ITALOSKARTON	a papír részből papírtermék készül, a maradék anyagok (műanyag, fémfólia) energetikai hasznosításra kerülnek.
ÜVEG	öblösüvegek, hő- és hangszigetelő anyagok, stb.
HUNGAROCCELL	műanyag áru, hőszigetelő vakolat adaléka
ZÖLDHULLADÉK	humusz (talajjavító anyagok), rekultiváció
ELEM, AKKUMULÁTOR	ólomgyártás, alkotórészekre bontva újraelem, és akkumulátor-alkatrészek, egyéb vegyipari anyagok
ELEKTRONIKAI / ELEKTROMOS HULLADÉK	fém alkatrészek (réz, cink, alumínium, arany), műanyag alkatrészek
FÉNYCSŐ, VILÁGÍTÓTEST	külön hasznosítják az üveg- és fémrészeket
ÉTOLAJ	biodízelüzem hasznosítja
HASZNÁLT GUMI	gumilapok, gumitéglák, táskák, pénztárcák, stb.

Forrás: ftkf.hu

A SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS

A szelektív hulladékgyűjtés többféleképpen valósulhat meg, ezek közül talán a leghatékonyabb a háznál történő begyűjtés. Több településen közterületi szelektív gyűjtőszigeteken történik a gyűjtés, vagy kijelölt hulladékudvarokban, újrahasznosító telephelyeken. Budapesten – így kerületünkben is – az említett három begyűjtési rendszer egymás mellett, párhuzamosan működik.

PAPÍR

A papír- és karton hulladékot a KÉK színnel megjelölt edényekben (konténerekben és kukákban) gyűjtjük.

A szétválogatott, különböző csomagolási és nyomdai papírokat a papírgyárak tudják hasznosítani, ehhez először előkezelésen kell átesniük. A szelektív kukákban összegyűjt hulladékot először válogatóüzembe szállítják; a válogatóműben megtörténik az oda nem való anyagok kézi és gépi úton való eltávolítása. Az ily módon különválogatott hulladék kerülhet az ún. bálázógépbe.

Mi készülhet szelektíven gyűjtött papírból?

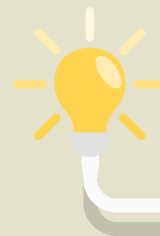
konyhai törölkendő, irodai papír, boríték, füzet, naptár, kartonbútor, papírtáska

Mi az, ami NEM kerülhet a papírhulladék közé?

füzetborító, műanyag mappa, hentesáru csomagolására használt fóliázott papír, műanyag kötözőzsinór, ragasztószalag, zsíros ételmaradékos papírhulladék, italosdobozok műanyag kupakja, használt papír zsebkendő és szalvéta

Mire kell figyelni a papírok szelektív gyűjtésénél?

- Mielőtt kidobjuk, gondoljuk át, hogy nem használható-e még más célra a papír? (Pl. a papír másik oldalára jegyzetelhetünk még, vagy felhasználhatjuk a papírdobozokat csomagolásra, tárolásra.)
- A papírdobozok esetében fontos, hogy azokat lapítva helyezzük a hulladékgyűjtő edénybe, hogy minél több hulladék férjen bele
- A nagyobb kartondobozokat darabolva lehet csak az edénybe helyezni.

MŰANYAG

A műanyag hulladékot a SÁRGA színnel megjelölt edényekben gyűjtjük. A műanyagoknak, így a műanyag hulladékoknak sok fajtája ismert (PET, polietilén stb.), de a műanyag háztartási hulladékot a legtöbb esetben egy edényben gyűjtjük.

A vegyesen összegyűjtött műanyag hulladékok anyagfajta és szín szerinti elkülönítése a hulladékválogatóban zajlik. A műanyagok ezután tisztításon és daraboláson mennek keresztül, majd granulátumot készítenek belőle, ami már közvetlenül alkalmas késztermékek előállítására.

A műanyag hulladék felhasználási lehetőségei

A fóliákból készülhet szemeteszsák, a PET palackokból készülhet pl. tojástartó doboz vagy polárpulóver, a flakonokból készülhetnek műanyag rekeszek, csövek, vödörök, a hungarocell hulladékot az építőiparban használják fel vakolatok adalékaként.

Mi az, ami NEM kerülhet műanyag hulladék közé?

üvegpalack, étel, mosószer- és vegyszermaradék, zsíros, ételmaradékokat tartalmazó hulladékok

Mire kell figyelni a műanyagok szelektív gyűjtésénél?

- A műanyag palackokat, flakonokat lapítva kell a kukába helyezni, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el.
- A flakonokat csak üresen, kiöblítve szabad a kukában elhelyezni.
- A palackokról nem szükséges eltávolítani a rajta lévő címkét, és a kupakjuk is szelektíven gyűjthető.
- Mielőtt kidobjuk, gondoljuk át, hogy nem használható-e még más célra a csomagolás.

FÉM

A fémhulladékot a SÁRGA, illetve a SZÜRKE színnel megjelölt edényekben gyűjtjük. Az utóbbi években a műanyag hulladékokat – főként PET palackokat – és a fém italosdobozokat a legtöbb esetben már egyben, a sárga színű kukákban, konténerekben gyűjtik, ez így van a fővárosban is. A fémek és műanyagok elkülönítése utólag, válogatóműben történik.

A fémhulladékok hasznosítása az egyik legnagyobb energiamegtakarítást eredményezi, hisz az új nyersanyagok kitermeléséhez, bányászathoz rengeteg energiára, plusz munkafolyamatra van szükség.

A vastartalmú konzervdobozok és az alumínium italosdobozok először gépi és kézi válogatáson esnek át, majd bálázásra kerülnek. A mágnesezhető vasat óriási mágnesek segítségével választják szét a nem mágnesezhető alumíniumtól. Az alumínium csomagolóanyagok minőségromlás nélkül újrahasznosíthatóak.

Mire kell figyelni a fémhulladékok szelektív gyűjtésénél?

- Az alumínium italosdobozokat lapítva kell a kukába helyezni, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el.
- A dobozokat csak üresen, kiöblítve szabad a kukában elhelyezni.

ÜVEG

A színesüveg-hulladékot a ZÖLD színnel megjelölt edényekbe, míg a fehérüveg-hulladékot a FEHÉR színű edényekbe gyűjtjük! Budapesten – így kerületünkben is – csak a közterületi szelektív hulladékgyűjtő szigeteken adható le üveghulladék, a házhoz menő szelektív gyűjtési rendszer keretében nem gyűjthető, mivel az bal-esetveszélyes, és nagy zajjal is járhat.

A külön gyűjtött üvegeket tisztítás után apróra zúzzák, majd a fémdarabkákat és az egyéb szennyeződésekkel eltávolítják belőle. A zúzott és tisztított üvegcserép másodnyersanyagként közvetlenül felhasználható az üvegyárakban. A szelektíven gyűjtött üvegek újrahasznosításával jóval kisebb energiafelhasználás ráfordításával gyártható üvegtermék, mint új nyersanyagok felhasználásával.

Mi az, ami NEM kerülhet üveghulladék közé?

műanyag palack, zárókupakok és azok gyűrűje (műanyag vagy fém), ablak- és autóüveg, porcelán, kerámia, hőálló üvegtál és pohár, fénycső, lámpatest

Mire kell figyelni az üvegek szelektív gyűjtésénél?

- Az üvegpalackokról a zárókupakokat el kell távolítani, és kiöblítve kell az edényekbe helyezni.
- **A gyűjtőedényekbe csak öblös üvegeket szabad elhelyezni (síküvegeket nem).**
- Világítótestek és fénycsövek nem helyezhetők el üveggyűjtő kukákban.
- **A visszaváltható üvegeket lehetőség szerint vigyük vissza, mert a palackok újratöltése az újrahasznosításnál környezetkímélőbb megoldás.**

SZERVES HULLADÉK, ZÖLDHULLADÉK

Háztartásunkban, kertünkben rengeteg zöldhulladék keletkezik. Ezeket legjobb, ha helyben kezeljük és hasznosítjuk. A házi komposztálás mellett, hogy csökkenti a háztartásainkban keletkező hulladék mennyiségét, tápanyag-utánpótlást jelent a talajnak; a kész komposztot hasznosítani tudjuk a kertben, virágágyásokban. A komposztban található tápanyagok javítják a talaj minőségét, szerkezetét és vízmegkötő képességét.

Mi az, amit komposztálni lehet? ✓

- zöldségek, száraz levelek (pl. krumplihéj, káposztatorzsa, hervadt virág)
- levágott fű, kerti gyomok, falevél, összeaprított ágak és gallyak, fűrészpor
- kávé- és teazacc
- apróra összetört tojáshéj
- lehullott gyümölcsök

Mi az, ami nem kerülhet a komposztba? ✗

- hőkezelt ételmaradékok, húsok, csontok
- záptojás
- cigarettacsikk
- műanyag, fém, üveg, festett vagy fehérített papír, textil
- pelenka
- gyom- és rovarirtó szerek, egyéb vegyszerek
- gyógyszerek maradványai
- állati tetemek

KOMPOSZTÁLÁSI PROGRAM

A Hegyvidéki Önkormányzat 2008 óta, évente cca. 200 db komposztáló eszközt oszt ki a kerületi ingatlantulajdonosok és önkormányzati intézmények részére. Az akcióhoz ismeretterjesztő előadások is kapcsolódnak. Célunk, hogy a háztartási hulladék mennyiségét csökkentjük, illetve a zöldhulladék helyben kerüljön hasznosításra.

ÁGAPRÍTÁSI PROGRAM

A program célja szintén a levágott ágak, gallyak, nyesedékek helyben történő hasznosítása. A faapríték kiváló szervesanyag akár a komposztáláshoz is, illetve felhasználható mulcsozásra (talajtakarásra), bizonyos esetekben pedig energetikai hasznosításukra is sor kerülhet. A szolgáltatás lényege, hogy az önkormányzat által megbízott vállalkozó előzetes időpont-egyeztetés után házhoz megy, és helyben aprítja fel a zöldhulladékot.

VESZÉLYES HULLADÉK

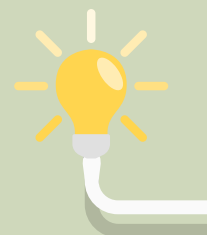

A veszélyes hulladékok vagy azok bomlástermékei közvetlen veszélyt jelentenek a környezetre és az élővilágra, ha nem megfelelő módon tárolják, vagy nem ártalmatlanítják őket. A veszélyes hulladékokat ezért semmiképpen sem szabad az egyéb települési hulladékokkal együtt kezelni.

A veszélyes hulladék szállítása – rendszeresen ellenőrzött – speciális, dobozos zárt felépítményű, csepegésmentes kialakítású, könnyen mosható és fertőtleníthető, emelőhátfallal rendelkező, korszerű tehergépkocsikkal történik.

Veszélyes, illetve speciális kezelést igénylő hulladékok:

vegyszer- és festékmaradványok és ezek tárolóedényei, csomagolásai, világítótestek és fénycsövek, használt szárazelemek és akkumulátorok, használt sütőzsiradék és ennek csomagolásai, fáradtolaj és göngyölege, lejárt gyógyszerek, használt autógumi.

Figyeljünk arra, hogy a veszélyes hulladékokat mindig a megfelelő helyeken, veszélyes hulladékok kezelésével is foglalkozó hulladékudvarokban, telephelyeken adjuk le. Emellett a Hegyvidéken évente két alkalommal, tavasszal és ősszel van lehetőség veszélyes hulladékok leadására, lakossági veszélyeshulladék-gyűjtési akciók során. A lejárt gyógyszereket minden gyógyszertár köteles térítésmentesen átvenni. A veszélyes hulladékokat a leadásig zárt és szivárgásmentes helyen kell tárolni.

ELEKTRONIKAI / ELEKTROMOS HULLADÉK

A veszélyes hulladékok egy speciális csoportját képezik. Az elektronikai és elektromos hulladékok az alkatrészeikben található anyagok (pl. nehézfémek, gázok) miatt számítanak speciális kezelést igénylő hulladéknak, ugyanakkor nagy részük újrahasznosításra is alkalmas.

A begyűjtést és szétválogatást követő újrahasznosítás legfontosabb eleme ezeknél a hulladékoknál a fém. A vas pl. gyakorlatilag végtelenszer hasznosítható anélkül, hogy minősége romlana. Ehhez hasonlóan a többi fém is nagyon sokszor újrafeldolgozható. A kiválogatott, egynemű fémeket kohászati eljárásokkal teszik újrahasznosíthatóvá.

Elektromos hulladékok

háztartási nagygépek (pl. mosógép, hűtőszekrény), háztartási kisgépek (pl. porszívó, vasaló), elektromos szerszámok (pl. elektromos fűrész vagy fűnyíró), elektromos sporteszközök, játékok (pl. futópad, villanyvonat).

Elektronikai hulladékok

számítástechnikai és távközlési berendezések (pl. laptop, számítógép, monitor, mobiltelefon), szórakoztató elektronikai termékek (pl. TV, videokamera), orvosi berendezések (pl. vérnyomásmérő), irodai eszközök (pl. fénymásoló, asztali lámpák).

A kerületben számos intézményben van kihelyezett szárazelemgyűjtő, többek között a Polgármesteri Hivatal épületében is.

A LEGNAGYOBB TÉVHIT: ÖSSZEÖNTIK?

A szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatban az egyik legnagyobb tévhit, hogy a hulladékokat begyűjtésnél összeöntik. A téveszme oka általában a hiányos kommunikáció, emellett könnyebb ezzel a kifogással eltolni magunktól a szelektálás plusz feladatait, mint odafigyelni a mindennapokban a hulladékok elkülönített gyűjtésére, tudatosan vásárolni, vagy akár komposztálni.

Persze más oka is lehet ennek a tévhitnek. Van például olyan begyűjtőautó, ami négyrekeszes rakodótérrel rendelkezik, amelybe felülről emelik be a konténereket, és ez letről tűnhet úgy, mintha összeöntenék.

De gondoljunk csak bele; miért állna érdekében bármelyik szolgáltatónak egybeönteni a külön gyűjtött és újrahasznosításra szánt hulladékfajtákat? Ezzel csak a válogatás költségei növekednének, és az egyébként másodnyersanyagként hasznosítható hulladékok értékesítése is veszélybe kerülne.

„SZELEKTÁLJ KREATÍVAN!” PÁLYÁZAT

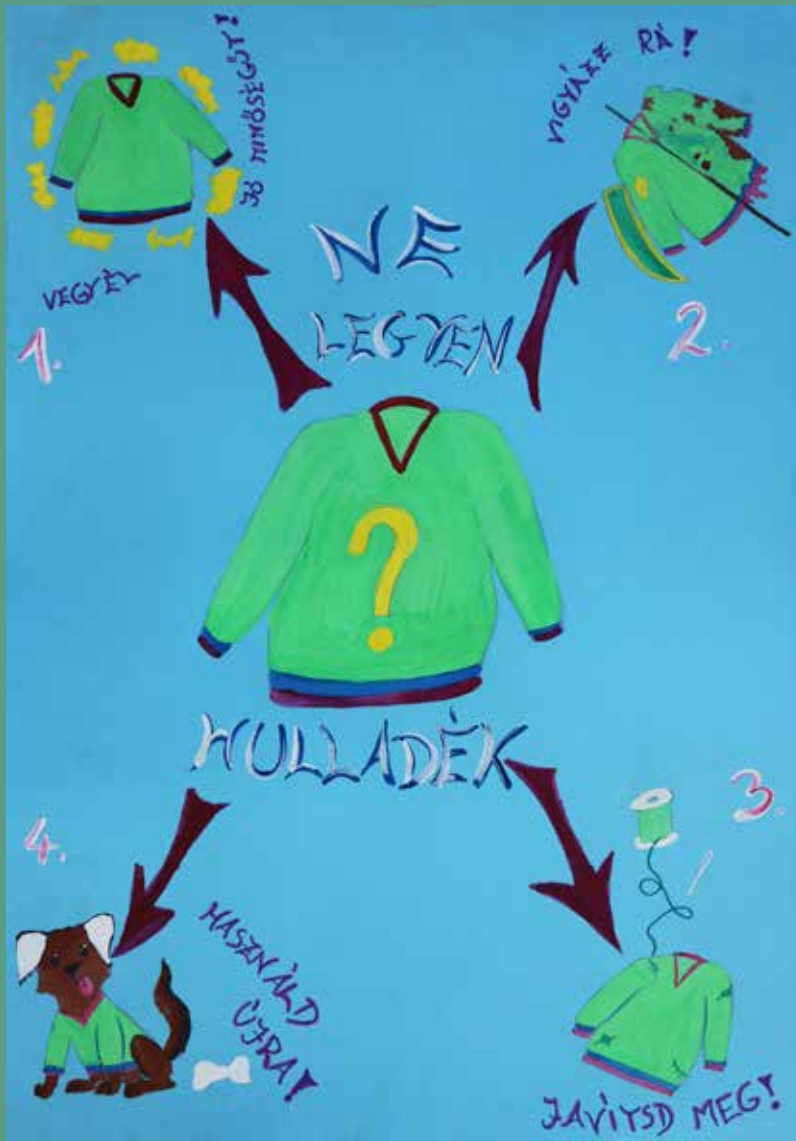

A Földművelésügyi Minisztérium által támogatott „Szelektálj kreatívan!” elnevezésű projekt keretében plakátkészítő pályázatot hirdetett meg a Hegyvidéki Önkormányzat kerületi iskolások számára. Az egyik kategóriában a téma a hulladék keletkezésének megelőzése vagy minimalizálása, a másik kategóriában a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése volt. A győztes plakátokat viszontláthatjuk majd a kerületi társasházakban. E kiadványban itt tekinthetjük meg a két kategória első és második helyezett plakátjait.

I. témakör: Mutasd meg, hogyan lehet megelőzni a felesleges hulladék keletkezését!

1. helyezett: Nyitott Világ Iskola

2. helyezett: „Mesterhármas, 4.b”: Sípos Kolos Pál, Kíszel Balázs Álmos, Halász Barnabás
Németvölgyi Általános Iskola

II. témakör: Mutasd meg, hogyan kell helyesen szelektálni a háztartási hulladékot!

1. helyezett: „Szelektálók”: Czimbalek E. Laura, Nagy-Czirok László
Gennaro Verolino Általános Isk., Készségfejlesztő Iskola és Gimnázium

2. helyezett: „Zöldek”: Farkas Ottó, Mayer Nikolett
Gennaro Verolino Általános Isk., Készségfejlesztő Iskola és Gimnázium

A kiadványt a **Budapest Főváros XII. kerület
Hegyvidéki Önkormányzat** Zöld irodája készítette

Kiadja a **Budapest Főváros XII. kerület
Hegyvidéki Önkormányzat**

Felelős szerkesztő: **Rózsa Zoltán**

A kiadvány a **Földművelésügyi Minisztérium**
támogatásával valósul meg.

www.szelektalok.hu

www.hegyvidek.hu
A kiadás éve: 2018

